

„Danstereen.“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA.

Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danstereen“ udgaa Onsdag i hver Uge. Præs. pr. Aar: \$1.50. Udlandet \$2.00. Bladet betales i Forskud. Bestilling, Betaling, Adresserandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det sædige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danstereen“'s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at få Oplysning om det averterede, bedes de altid om-tale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

stræbte og sled og ofrede, det nyt-tede alt sammen intet. Naablen oven-ovet funde han ikke naa.

For den riges Sønner var der Stol og Embeder og ærefulde Stillingen i Samfundet; for vore søn Skid og Slab for at faa det daglige Brød, uden haab om at naa det frie, rigt Liv, hvorefter enhver ung Sjæl higer og læn-ges.

Efter det, at ens Kærlighed fandt sin Genstand i en Kvinde af højere Stand, var man rent usly-felig; thi hun hørte til en anden Verden til hvilken der ingen Ud-gang for ham var.

Den offentlige Tjeneste var Lu-fket for ham undtagen som Tjenerens Tjener. Soldat funde og maatte han blive men kun for at regne som Skold og Spyd af hans ober-orndede; for at tjene en Konge, han ikke havde været med til at vælge, og under en Kæne, der kræ-vede alt men som intet bød.

Vi de fremmede er her for at tage vor Del, vor fulde Del, i Arbejdet for at bygge Amerika. De mange Aarhundreders fremad-stræben, opad fra Trællekærene, har tilfældigt ført os til Landet, hvor der er lige Ret og Anledning for enhver.

Vi flyede bort fra Manden ovenfor. Her er vi vore egne herrer. Her tages Hatten af for Dyd og Dygt-ighed men ikke for Rang og Stand. Han, der bor i den smukke Bil-la med den vide Udsigt var selv engang en simpel Arbejder. Han tjente selv for Daglon imtil han saa sig i Stand til at give Lon til andre.

Vore Hjerter juledes med Haab, og Naabet er virelliggjort i den Stare af friske, opvart Ungdom, der omgiver os; i huggelige og velsortnede Hjem, i Skoler og læ-reanstalter; i retslige Institutioner, og lovgivende Foramlinger, hvor vore egne Sønner indtager deres Plads Side om Side med Landets bedste; i Ere efter For-tjeneste; i Respekt for Dyd; i et Samfundslib, der ingen anden Stranfer kender end dem, sind Sans og sand Dannelses sætter; i tiot Bevidsthed om at være Borger i Frihedens og Lighedens Fædre-land.

Dersom Rettærligheden ikke ier fyldt i dette Land, da er Stylen vor egen. Skulde Frihedens Rys fordunkles eller sluffes, da kan vi taffe os selv derfor. Stul-de vort Flag trædes i Støvet, da vil alle de betrængte i andre Lan-de tabe Modet og opgive Kampen. Alle de, der i Naabet sruede hen til dets Stjernestræde blaa og drak nyt Mod af dets røde Striber, vilde evigt onklage os.

Men Friheden medfører Anivar. Manden ovenfor findes ikke mere. Der er ingen Billie uden vor til at styre. Vorens Tid er kommen. Men vi vil ikke joigte eller vaf-le. Den gamle Verden skal finde os rede til at tage Hatten op. Det der blev bundet og givet os, det skal vi vide at forbyre og at overdrage ubeislaaret til Efter-kægten.

THE ANSWER OF THE FOREIGN BORN. By Hon. Franklin K. Lane, Secretary of the Interior.

We came to America to help in the making of this new land—for our own good and for the good of our children.

The gate was open; we gave nothing to enter. The paths that other feet had beaten we followed. The lands others had found and fought for were given us if we would make them into homes.

In the old land, the motherland, we worked for a living; here we worked that we might really live. Hope filled our hearts. In the old land, the motherland, our boys could be no more than we had been.

Their way was barred by the man above, the man born to land and position and preference. Always there was the man above, to whom he must doff his hat in token of deference and subjection. Strive as he might, sacrifice as he would, there was always that man above—the man on the hill

Oktobrofferet. Oktobrofferet er jo, som vi alle vide — Mindeofferet om Stiftelsen af „Den forenede danske ev. luth. Kirke i Amerika“ i Minneapolis Aaret 1896.

Vi har stor Grund til med Glæde, Taknemmelighed og Of-fervillighed at mindes den „Naadegerning“ af Herren, at de to Samfund blev til eet Samfund.

Svillet Fremstrid hjemme og ude Herren har velsignet os med siden Foreningsdagen i Minneapolis, ikke fandt?

Vi tør nok udbryde med den kongelige Sanger: „Store Ting har Herren gjort mod os; vi blev glade!“

Sjert Aar siden 1896 har vi været mindet om, at lægge et Takoffer paa vort Jndremissions Alet den første Søndag i Oktober Maaned; men nu ved det 22. Aarsmøde i Kenmare, N. Dak., blev det foreslaaet og antaget, at Mindeofferet optages i Juni eller først i Juli Maaned begrundet paa, at flere Ofere blev optaget om E-teraaret.

Præster og Menigheder i den forenede danske Kirke anmodes derfor om, at afholde en Missions søndag den første Søndag i Juli Maaned, eller, hvis det er ubelejligt den første Søndag, da den anden Søndag i Juli Maaned, og ved denne Anledning optage en Offergabe til Samfundets Jndremission.

Præster og Menigheder biflles med Ordene: „Kristi Kærlighed tvinger os.“ (2 Kor. 5, 14). I broderlig Erhøvdighed G. V. Christianen.

—whose place he could not reach. For that man's sons there were schools and professions and plaees of honor. For our sons there was work, work without hope, the work of stalwart, steady oxen, work for a living, not for the full life of the boy's yearning and his capacity.

The girl of his heart he could not marry, for she lived on the hill, and the hill to him was a world apart, never to be sealed by his aspiring impulse. The way of public service was closed to him, save as the servitor of the man above. A soldier he could be; aye; he must be, under a captain who knew him only as a shield or a spear, under a king he had no part in choosing, under a flag that gave him bounty, not opportunity.

And we, the foreign born, are here now to do our part, our full part, in the making of America. All the thousands of years of upward struggle, the climb from serfdom up, has led to the land of equal chance.

We fled from the man above. Here we have no master but ourselves. Our hats come off to genius, not to rank. The great house on the hill is the home of one who once was a section hand. His money gave wages till we had money to pay wages.

There was hope in our hearts and that hope has blossomed into bright-eyed boys and girls, into homes where pianos play, into schools and colleges and law courts and legislatures, where our boys work beside all other boys and win ahead, into honors which come with character, into fellow-ship that knows no circle besides a common taste, into a pride, a compelling pride, a spurring, life-giving pride that we are of, that we are for — this land of equal chance.

If justice fails in this land, ours is the fault. If the torch of liberty fades or fails, ours is the blame. If our flag falls, all the eager and struggling ones in other lands will lose heart; all those who painted its starry field in hopeful blue and drew its stripes in courageous red will reproach us forevermore.

We know that this freedom is at once our glory and our danger. For now there is no man above; we have no will to guide but our own. We have come to the time of test.

We will not falter; we will not weaken. The Old World shall not see us break and run when challenged.

What has been gained and given to us we hold for ourselves and our sons.

Om det fjerde Bud.

Paa det dine Dage kunne forlanges i Landet, som Herren din Gud giver dig. 2 Mos. 20, 12.

Hvorfor mon denne Forjættelse er snyttet netop til det fjerde Bud, og hvorledes mon den skal forjaas? Er det det enefte Menneffe, som overholder dette Bud, hvis Dage skal forlanges eller er det hele Folk eller en Nation bliver det,

som Forjættelsen lover, en naturlig Folge af Gudets Overholdelse.

Gode Hjem er Nationens Vol-værk, siges der. Dette er sandt, fordi i Hjemmet dannes de fremtids-berige Borgeres Karakter, og af disse Borgeres Karakter er Nationens Skæbne afhængig. Svilde er Vei-nigelserne for, at Hjemmet kan blive karakterdannende? Selvfølgelig, først og fremmest, Forholdet mellem Forældrene indbyrdes ikke saa meget, i denne Forbindelse, for deres egen Skyld, men for Børnenes, der skal opdrages i dette Hjem.

Dernæst, det rette Forhold imellem Forældrene og Børnene. Gerindt under hører gensidig Agtelse. Børnene maa agte deres Forældre, og Forældre maa have og udvise Agtelse for Børnene og deres Rettigheder.

At disse Rettigheder skal her kun nævnes to, som mærkelig i Amerika er tilbøjelig til at overie. En bekendt amerikansk Opdrager har sagt: Varet har Ret til at blive kontrolleret og Ret til at eje den Jølelse, man kalder Agtelse, overfor sine Forældre og Læ-rere. Det Barn, der i sin Opdragelse savner disse, berøves noget uvurderligt, noget der er ganske nødvendigt for Dannelsen af en sund og stærk Karakter. At det er nødvendigt, at Børn kontrolleres, indrømmes vel af de fleste, men at dette er en Rettighed, som ikke maa fratages dem, er maaffe en ny Tanke for nogle af os.

Men har vi forstaaet den anden Tanke: at det at have Agtelse for sine Forældre er en af Varnets Rettigheder, og er nødvendigt for dets sunde Udvikling. For at indse Rigtigheden af denne Paastand kan man blot tænke f. Eks. paa en Frankers Barn. Svem har ife set et saadant Barn og mærket det abnorme i dets Forhold til Faderen. Varet kan have Kærlighed til ham, vife Medsyn for ham og være hensynsfuld mod ham, men agte ham —? Ikke sandt, man følger, at et saadant Barn er berøvet en dyrebart Rettighed, og tillige at det er, som man siger, Synd for Varet.

Naar man ser paa Børn og de unge i Almindelighed hos os, mærker man saa lidt Agtelse. For de har naaet Konfirmationsalderen, kan man ofte høre dem tale om „the old folks“, ja endog om „the old man“ eller „the old woman“ paa en Naade, der mildt talt ikke tyder paa Agtelse. Ofte hører man unge Piger rette paa Mor, som de synes er gammeldags — hun fortaar ikke at opføre sig passende — er ikke klædt fint nok, osv. Dette er saa almindeligt, at man ofte er helt blind for det forkerte i et saadant Forhold. Paa „high schools“ er det næsten en Modefag blandt Eleverne at lade haant og tale nedsettende om Lærerne.

Hvor ligger Skylden for dette Misforhold? Man maa ikke sege den hos Børnene. De er paa en eller anden Naade bleven berøvet en Rettighed, den at kunne agte sine Forfætte. Feilen maa søges i Hjemmet, i Skolen, eller i de Forhold, under hvilke Børnene er opvoftede. Som Amerikaner siger, „It is up to us“ — Forældre og Opdragere, at finde hvor Feilen ligger og rette paa den — for Bør-

nenes Skyld, men ogsaa for vort fæere Lands Skyld. At hele Nationen maa lære at „hædre Fader og Moder, paa det at vore Dage som Nation maa forlanges i det Land, som Gud har givet os. Thi naar disse Børn, som har saa lidt Agtelse for Forældre og al Autoritet, bliver voksne og sætter Vo og selv skal til at opdrage den næste Generation, hvorledes kan de da indprente i den kommende Slægt noget, de ikke selv ejer. Det maa jo endes med Hjemmets Dødsning, og naar det bliver almindeligt, kan end ikke Gud forhindre, at Nationen gaar til Grunde.

Blandt de Ting, der tyder paa, at vi er stærkt paa Vej til at blive et forældredigt Folk, er de Bemærkninger, man hører i denne Tid, naar Sprogsprogsmaalet kommer paa Bane. Naar der f. Eks. er Tale om, at de gamle har ondt ved at faa Udbytte af en engelsk Guds-tjeneste, lyder det ofte saa let og tankeløst: „Det er deres egen Skyld; naale de har været i Amerika en 20—30 Aar, kunde de vel have lært Engelsk.“ Kunde de nu ogsaa det? Sommer det sig for os, deres Sønner og Døtre, for hvis Skyld de arbejdede fra Morgen til Aften ofte langt over deres Kræfter, til Haaret graaned og Hagen højedes, for at faffe os Jøde, Klæder, og Skolegang, at slunge dem saadan en Vebredelse i Anfigtet? Naar der i deres travle Dag af og til fandtes en ledig Time til Læsning, har de vel været for trætte og sløve til at give sig i Lag med „Reader“, „Speller“ og „Dic-tionary“? De kunde have lært Engelsk af Børnene,“ siges der.

Maaffe, men her kommer jo saa Misforholdet: At Børn sættes til at undervise og irettesætte Foræl-dre, vænner sig til at kritisere dem, osv. Hvor bliver da Agtel- sene af? Man siger ogsaa, at om den gamle ife kan forstaa en engelsk Prædiken, kan de tage deres Bibe-ler og Salmebøger ned af Hylden og holde deres Guds-tjeneste hjemme Er det en værdig Tak at byde dem, som har arbejdet og ofret, bygget Skoler og Kirker, for at grundlægge den lutheriske Kirke i Amerika, at dens Rys maa gaa i Arv til deres Børn? Vi tager ganske roligt Kirkerne, de har bygget, i Besiddelse og henviser dem, til Opbyggelse ene i deres Hjem.

De ældre Præster er Genstand for samme hensynsløse Omtale. Man finder det usofsvært, at de ikke har lært Landets Sprog i de mange Aar, de har virket i Ame-rika. Man tænker slet ikke paa, hvor besværligt det grundlæggende Arbejde var, hvor man havde „cir-cum“ paa 40, ja indtil 200 Mil — betjente en 5—6 Menigheder og gjorde Husbesøg og søvde Sjel-lepleje blandt den spredte Beføl-ling. Der var saa vist iffe megen Tid til Sprogstudium. Kunde de mon overhovedet have samlet Jof-ket, om de havde talt for dem i et fremmed Sprog? Vilde der i det hele taget være en lutherisk Kirke i Amerika, om iffe de „gamle“, Præ-ster og Lægløft, havde udført det strenge grundlæggende Arbejde? Lad os da vife vor Tak, for, at ligheden ved at lade dem forstaa, at vi iffe godt kan indvære dem og deres Naad og Binf i vore Me-nigheder og Guds-huse. Lad os iffe gøre for stærkt Krav paa at faa det engelske Sprog indført for at vi kan blive amerikaniseret. Er vi iffe amerikaniseret, naar vi fender vore Mænd, vder af vore Midler med Glæde saa ofte det forlanges, giver af vor Tid og Kræfter, naar det fordres, og gør det af Kærlig-hed til vort Land? Man siger nok, at „public opinion“ fordrer, at man udelukkende benytter det engelske Sprog. Men „public opi-nion“ har ofte vist sig fejlbart. Kunde man iffe ved at fremstille Sa-gen paa rette Naade for Amerika-erne (som jo er et „fair-minded“, om end letbevægelig Folkefærd) vende „public opinion“ i det rette Spor?

Hvad der end maa findes nød-vendigt for os, som lovlige Bor-gerne, at gøre i Sprogagen, lad os se at gøre det paa en saadan Naade, at de gamle, vore Forældre, holdes i Ere, iffe alene for deres Skyld, men mest for vor egen og vor Nations, at vi maa længe leve i Landet, Gud har givet os, for

hvis Idealer og Principper, naar de er ægte og sande, vi vil læn-pe til det sidste.

En Amerikaner.

Under amerikansk Sny-dinfel.

Det ligger saa smublende nær for os Danske at føle os forurettet af det for Tiden gældende stærke Krav om hurtig og fuldstændig Ameri-kanisering af alt og alle. Vi kan fremføre de mest overbevisevnde Grunde, hvorfor vi burde have Lov til at vedblive som hidtil at leve vort afsondrede Liv midt i det sto-re amerikanske Samfund og at op- drage vore Børn til Oglad at være Danske. Det ser endog saa ud til at være i Strid med selve De for- Staters Grundlov, at man nu vil naagte os Ret og Anledning dertil.

Men en Sag kan jo som Re-gel ses fra mere end een Side, og ofte kommer den fra et andet Syn- punkt set til at tage sig helt an-derledes ud. Maaffe saaledes ogsaa her. Lad os for en Gangs Skyld prøve at se paa den, som de fleste Amerikanere utvivlsomt gør. (Med Ordet „Amerikaner“ menes her saadanne amerikanske Borger, som kan tale det engelske Sprog, og som iffe anerkender nogen Bin-destrøg i deres Nationalitetsbeteg-nelse).

Altsaa som „Amerikaner“ hæ-der vi, at

1. Vort Maal maa være udaf de mange forskellige indvaandrede Elementer at faabe en Nation stærk til indre Udvikling og stærk over for ydre Fiender.
2. Dette kan kun ske ved grund-dig Blanding og Sammenfelmning, saa vi bliver et Folk, der har fæl-les Sprog, som vi har fælles Flag.
3. Denne Sammenfelmning bør finde Sted saa hurtigt som mul-igt, og alt, hvad der tjener til at hindre den, er i Modstrid med Landets højeste Interesser. Serun-der kommer i første Række enhver Vestræbelse for at vedligeholde Bru-gen af fremmede Sprog i flere Slægtled inden for Landets Græn-ser.
4. Saaledes har vi i Grun- den altid ment og følt; men først nu under Krigen med dens Jf- fløring af fjendtlige Maal og Gen-figter, plejede i Skjul af fremmede Sprog, har vi indset, at der maa tages kraftige Forholdsregler.
5. Naar Forholdsregler skal ta-ges, saa ligger det vel allernærmeft at fræbe, at Landets officielle Sprog bruges paa offentlige Ste-der og ved offentlige Anledninger.
6. At dette kan medføre Vyrder og Savn for en Del, det ind-rømmer vi gerne; men vi gaar ud fra, at den, der er bleven Borger i Landet af frit Valg, har ogsaa dermed tilkendegivet det som sin Sæmtig at vilde blive Amerika-ner. Og har han handlet derefter, saa vil de færreste staa hjælpeløse nu.
7. Alle Borgere maa ende sam-me Ret. En lokal amerikansk Bor-ger af tyft Fødsel eller Afstamning har og maa have lige Ret med en- hver anden. Altsaa bør man iffe stille Fordringer til ham, som man iffe stiller til andre.

Saa langt „Amerikaneren.“ — At hans Syn i Enkeltbeder kan være stærkt; at Kravet, der stilles, kan være for stærkt og for plud-selig, og at de Midler, hvorved man vil fremme det, maaffe ofte er radikale og uforstændige, det er een Sag. Men at Grundtanfen er berettiget, og at Kravet om sprog-lig Enhed fortjener alvorlig Over-bejelse og rimelig Ansøffommeh-ed ogsaa fra vor Side er vist hæ- bet over al Tvivl.

Beretning om Arbejdet blandt Soldaterne i Camp Dodge.

„De har jo selv set vor Bygning, saa jeg behøver iffe at fortælle Dem hvor god og velindrettet og efter Camp Dodge Forhold — hvg-gelig den er. Vi har mange Vidnes-byrd om, at vore unge Mænd sæt-ter Pris paa den, gerne kommer her, og savner den, naar de bliver flyttet andet Steds hen. Vi har en god Lejlighed til at komme i For-